

RVI

APLEC DELS PORTS

FULLET INFORMATIU DE
L'APLEC DELS PORTS
25, 26 i 27 JULIOL
2025 CINCTORRES

L'APLEQUER

MANIFEST

la nostra essència

**“Jo cride que no
crec en res i que
tot és absurd,
però no puc
dubtar del meu
crit i he de creure,
almenys, en la
meua protesta”**

Albert Camus, El mite de Sísif, 1942.

En un món absurd, on les guerres i els genocidis regnen sense saber que tota pedra fa paret i que la unió i la solidaritat entre pobles n'és l'única esperança del demà. Per això hem de creure, almenys, en la nostra protesta.

En un món absurd, on vivim hiperconnectats i sempre de cara a la pantalla, es van tardar massa hores a enviar un simple missatge de text que haguera salvat vides. Així que, cada dia 29, haurem de creure, almenys, en la nostra protesta.

En este món absurd, on les línies que unixen els nostres pobles són cables d'alta tensió i no “carreteres sense clots”, hem de creure, almenys, en la nostra protesta.

En este món absurd, on el que se sembla als bancals dels Ports són gegants de ferro i no llavors per collir futur, hem de creure, almenys, en la nostra protesta.

En este món absurd, on qui alça el vol als nostres cels són voltors en forma de multinacionals extractivistes, hem de creure, almenys, en la nostra protesta.

En un món absurd, on allò que som i la llengua amb què aprenem, ens comuniquem i ens estimem s'utilitza per dividir-nos, hem de defensar allò nostre i creure, almenys, en la nostra protesta.

Perquè totes les decisions absurdes que durant l'any marginen i aïllen la riquesa natural i humana dels Ports, es troben a l'Aplec amb una paret de pedra seca que fa de mur de contenció. Eixa és “La nostra essència” durant l'Aplec: cridar al món que volem continuar vivint a la comarca. Habitant-la amb la dignitat que tantes vegades ens han intentat furta. I autogestionant un entorn que expulsa els interessos dels grans i allunyats centres de poder econòmic i polític.

Així que posem-nos les faixes com si foren d'Elias o de Crispín. Com si tinguéssim els milions de cordons que va fer Maria de Matietes. Plantem llavors i fem de l'ecologia bandera com “Donya Luisa” als anys vint. Llevem-li la pols a la dolçaina de “Piou” i cantem amb la força i l'alegria del “Capador”. Cultivem i ensenyem els xiquets i xiquetes com ho va fer Concha de Pastrana. Traem llustre a les escultures de Rafa Ferreres i de León d'Estúrcia. Vestim-nos amb les idees de Mari Segura. Llaurem i pentinem bancals amb la dedicació d'Albert... I si fem tot això, se'n destil·larà una essència que impregnarà de vida la comarca d'Els Ports. Si ho fem

i creem, almenys, en la nostra protesta, ni les antenes gegants, ni els cables quilomètrics podran amb nosaltres.

Perquè ja ens ho va advertir Ovidi Montllor, qui enguany fa trenta anys que se'n va anar de vacances: a nosaltres ens toca lluitar, a d'altres prendre la mida. I això de lluitar, també està en “La nostra essència”.

No a la MAT!, Mazón Dimissió i Visca l'Aplec dels Ports!

Ermita de la Mare de Déu de Gràcia, 1956 – 2025

La Roca Parda

Una història de resistència i identitat

El passat de Cinto Torres és testimoni de lluites, canvis i identitat. Els seus orígens es remunten a l'època andalusina, fins que l'any 1232 va ser conquerit pel noble aragonés Blasc d'Alagó, en el marc de la conquesta de Jaume I. A partir d'aleshores, Cinto Torres i altres pobles del voltant van passar a formar part de les anomenades "aldees" de Morella, fet que va desencadenar conflictes continus amb el senyoriu de la capital comarcal.

Durant l'edat mitjana, en pràcticament totes les guerres, els pobles de la zona se situaven estratègicament contra Morella, amb l'esperança que una victòria els permetés guanyar autonomia. Aquesta aspiració es va fer realitat el 9 de febrer de 1691, quan Carles II va concedir a Cinto Torres el títol de vila, trencant formalment amb la dependència morellana.

Tanmateix, l'alegria va durar poc. Després de la mort de Carles II, l'esclat de la guerra de Successió i la derrota dels partidaris de l'Arxiduc Carles suposaren, el 1707, l'abolició dels Furs del Regne de València i la desaparició de la Corona d'Aragó, substituïda per una monarquia centralista borbònica.

Al llarg del segle XIX, el territori de Cinto Torres es va convertir, com la resta d'Els Ports, en escenari de combats durant les tres guerres carlines, amb episodis de gran intensitat que van marcar la història de la comarca.

Entre finals del segle XIX i principis del XX, la indústria tèxtil esdevingué un pilar fonamental de l'economia local. Les dones treballaven els telers de fusta a casa, mentre els homes recorrien mig món amb faixes al coll o en bicicleta per vendre-les, arribant fins i tot més enllà dels Pirineus. És en aquest context que naix la figura del "faixero", encara avui profundament arrelada a la memòria col·lectiva del poble.

Amb l'arribada del segle XX, Cinto Torres no va escapar de les onades migratòries que van buidar moltes zones rurals. Moltes famílies van marxar cap a ciutats grans i zones industrials, deixant enrere una població cada cop més minvada. Avui, la situació està canviant: molts joves estan apostant per crear ací la seua vida i construir el seu futur al poble. Alguns han tornat després d'haver estudiat fora, mentre que altres mai no van marxar, i tots ells estan contribuint a revitalitzar la comunitat i mantenir viu el nostre poble.

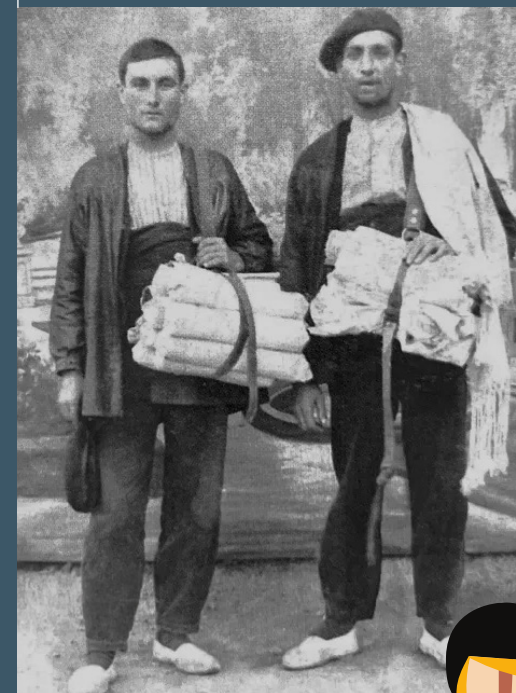
HISTÒRIA

Construir un
futur tots units

Fotografies
dels anys
60/70

Faixeros, 1890

PATRIMONI CULTURAL

Casa de la Vila

Edifici consistorial dels segles XV i XVI d'arquitectura del gòtic civil on es pot contemplar un retaule del segle XV dedicat a Sant Pere.

Palau de Santjoans

Edifici civil nobiliari del segle XVI amb elements originals d'arquitectura gòtica i reestructuració de caràcter neobarroc, on destaca el paviment de la sala principal format per multitud de rajoles de ceràmica amb motius d'animals.

Museu de la Faixa

Espai dedicat a la prominent indústria tèxtil dels segles XIX i XX.

Antic escorxador

Actualment oficina de turisme on tenen lloc exposicions.

Torre dels Moros

Torre-masia de vigilància de planta quadrada.

Peiró Cap de la Vila

Antiga creu gòtica del segle XV, de tipologia llatina i braços rectes, les extremitats de les quals presenten rematada vegetal.

Església de Sant Pere Apòstol, del segle XVIII

Ermita de la Mare de Déu de Gràcia

Església historicista del segle XIX

Ermita de Sant Marc, del segle XVI

Ermita de Sant Pere, del segle XVII

Ermita de Sant Lluís, del segle XVII

Ermita del Pilar, del segle XVIII

PATRIMONI NATURAL

Paratge Natural Rambla Celumbres

Canó de gran valor ecològic i paisatgístic format per La Roca Parda i La Roca Roja separat per la Rambla Celumbres, on predomina el voltor i la cabra hispànica.

El Bovalar

Punt més alt del terme (1259 metres) on destaca la microreserva de flora i l'Avenc del Bovalar, cova amb impressionants galeries subterrànies.

Zona recreativa de la Mare de Déu de Gràcia

Zona verda amb acampada i menjador ubicada al costat de l'ermita.

Jaciment paleontològic Anna

Es troba una exposició permanent a l'aire lliure.

Observatoris d'aus

Quatre zones d'especial protecció per a les aus repartides pel terme on es pot fer un seguiment de l'avifauna del terme.

Rutes

Senders PR per a caminants i BTT per a ciclistes.

No a la mat Per uns Ports lliures de colonialisme energètic

La fase administrativa del procés de tramitació del macroprojecte d'energia eòlica Cluster Maestrazgo –propietat del fons d'inversió danès CIP– ha acabat. En cas d'executar-se, l'evacuació de tota aquesta energia produïda de forma intensiva a l'Aragó s'efectuaria a través d'una línia de Molt Alta Tensió (MAT) –400kV– de doble circuit de 25 quilòmetres fins a la subestació de Fraiximeno, creuant per sobre dels termes municipals de Portell, Cincorres i Morella.

L'execució d'aquesta infraestructura de transport massiu d'energia tindria greus i irreversibles efectes sobre el patrimoni, el paisatge, la biodiversitat, el model socioeconòmic i la salut de les persones que viuen a la comarca dels Ports, més concretament als municipis per on transcorre el traçat, el veïnat dels masos –alguns d'ells situats a menys de 100 metres de la línia elèctrica– i les persones que es dediquen al sector primari i tenen finques afectades, on l'execució de la MAT limitaria l'activitat i reduiria el valor econòmic i productiu de les parcel·les. L'autopista elèctrica, que projecta torres de fins a 60 metres d'alçada, està projectada íntegrament dins la Xarxa Natura 2000, i es troba molt propera a diverses figures de protecció autonòmiques, infringint la legislació en matèria de protecció dels espais naturals i afectant greument la biodiversitat i els ecosistemes locals. Per aquest mo-

tiu actualment el macroprojecte es troba judicialitzat per possible delictes ambiental i prevaricació durant el procés de tramitació en l'obtenció de la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA), i es troba en fase d'investigació per part del Tribunal Superior de Justícia de Madrid (TSJM), que haurà de decidir sobre la seua execució o paralització.

Considerem que els nostres pobles no són una zona de sacrifici per produir i transportar energia de forma massiva per tal d'augmentar els beneficis de l'accionariat d'un fons d'inversió estranger que desconeix i maltracta el territori en nom de la transició energètica i el capitalisme verd. És evident que volem i necessitem una transició energètica cap a les energies renovables, però no poden ser multinacionals i fons d'inversió estrangers qui decidisca sobre el model d'implantació i ordenació d'aquestes infraestructures al territori segons els seus interessos privats i especulatius, tot sense tenir en compte l'opinió de les persones que vivim al món rural i les nostres administracions.

Volem un model d'implantació de les renovables ordenat, basat en el consum i la producció local d'energia, que siga racional, democràtic, sostenible i respectuós amb els nostres pobles i el nostre patrimoni, biodiversitat, paisatge i model de vida. **Per això diem: NO A LA MAT!**

Transport públic digne

En ple segle XXI, continuar vivint als Ports significa, sovint, viure desconnectats. El transport públic —eixa infraestructura bàsica que hauria de garantir igualtat d'oportunitats, mobilitat digna i accés als serveis— brilla per la seua absència. La realitat és que moure's entre pobles de la comarca és relativament complicat si no tens cotxe. I si vols arribar a Castelló, València o qualsevol ciutat gran, prepara't per a perdre hores i hores en trajectes eterns i descoordinats.

Les connexions són escasses, precàries i pensades des de la ignorància més absoluta del que significa viure en un entorn rural. El poc transport que hi ha no respon a les necessitats reals de la gent: ni horaris, ni freqüències, ni accessibilitat. Sovint la joventut, la gent gran i aquelles persones que no tenen vehicle propi, es queden sense autonomia. Mentre a altres territoris es parla de transició verda i de reduir l'ús del vehicle privat, ací

no tenim ni alternativa. El transport públic és escàs, mal planificat i allunyat de qualsevol lògica que responga a les necessitats de la vida rural.

Aquesta situació no és només incòmoda, és profundament injusta. Parlem d'una discriminació territorial normalitzada per les institucions, que perpetua el despoblament, l'aïllament i la pèrdua de serveis bàsics.

Davant aquesta realitat, la solució que, des de ben joves, hem après —i que com sempre acaba sent l'única— és l'autogestió col·lectiva. Organitzar-nos entre veïns i veïnes, aprofitar els viatges que fa la gent, fer xarxa i cuidar-nos entre nosaltres. Compartir cotxe no per consciència ecològica, sinó perquè no hi ha cap altra opció. Una vegada més, davant l'abandonament institucional, som el poble qui ens sostenim.

Però no oblidem que això, tot i ser una resposta digna i valenta, no hauria de ser necessari. Exigim un transport públic digne, útil i pensat per i per a les persones que vivim als Ports.

Escola rural de qualitat

L'escola rural és el cor del poble: mestres implicats, ràtios petits i aprenentatge arrelat al territori. Funciona i ofereix educació d'altíssima qualitat, però cal blindar-la amb recursos estables i el compromís de mantenir-la oberta, siga quin siga el nombre d'alumnes. Als pobles sense escola exigim un transport escolar digne i coherent: portar els xiquets al centre més pròxim, sense rutes interminables. Defensem una xarxa d'escoles rurals viva, perquè sense escola no hi ha poble ni futur.

Reptes del canvi climàtic

La nostra comarca encadena sequeres cada cop més llargues, fonts que s'afebleixen i pluges tant irregulars com intenses. Sense un cabal mínim i regular d'aigua, ramats i petites indústries agroalimentàries s'estrangulen, i el desequilibri s'estén al comerç i als serveis que en depenen.

És per això que reclamem inversions urgents en pous profunds, basses i aljubs col·lectius que aprofiten cada litre de pluja. A més, cal mantenir i millorar la gestió forestal per evitar la proliferació d'incendis, protegint així el nostre entorn natural. Són mesures clau per a garantir el futur dels Ports i preservar el nostre paisatge privilegiat.

ESCOLA RURAL,
ESSÈNCIA DEL TERRITORI

ESTIMAR EL VALENCIÀ ÉS ESTIMAR EL POBLE. SÍ AL VALENCIÀ

És per això que pensem que defensar el valencià és molt més que parlar-lo, també és estimar-lo, viure'l i fer-lo créixer. Hem de fer present el valencià en el nostre dia a dia, en tots els àmbits: a les escoles, als carrers, als mitjans, a la música. Hem de lluitar per a garantir que els xiquets i xiquetes puguen créixer en la seua llengua, perquè els joves la puguen sentir com a pròpia i perquè els majors la reconeguen com allò que sempre ha sigut: la veu del poble. En este context, no podem quedar-nos callats davant les polítiques regressives del govern valencià, que ataquen la llengua des de les institucions en lleis i mesures que busquen convertir-la en una opció secundària. Voler limitar l'ús de la nostra llengua és una agressió a la identitat de tot un poble.

Triar el valencià és triar dignitat, arrel i futur. I per això ens trobaran de cara, perquè exigim respecte. I perquè metre quede una sola veu disposada a parlar-lo, a estimar-lo i a defensar-lo, el valencià continuarà viu. Perquè la llengua és l'essència del poble, és el que som i el que hem sigut. És el fil que teixeix generacions, barris i comarques. Defensar-la és defensar-nos. I fer-la viva, és l'acte més valent que podem fer com a poble.

Llengua

El diccionari normatiu valencià definix la llengua com un "sistema propi d'una comunitat, que servix bàsicament per a la comunicació". Però nosaltres ho veem molt més enllà: la llengua és l'essència. És la manifestació viva d'una realitat cultural i històrica. En cada paraula, en cada frase i en cada refrany hi ha la memòria de les tradicions, dels costums i dels relats que han anat modelant, en el pas del temps, l'ànima del nostre país.

Habitatge

La nostra comarca s'enfronta a un greu problema de manca d'habitatge. Les poques cases que hi ha disponibles per llogar són insuficients per cobrir la demanda, i cada cop és més difícil per als joves poder independitzar-se o per als nous pobladors trobar un lloc on viure. Així, els nostres pobles perden vida i oportunitats, ja que la falta d'habitatge és una barrera que impedit el creixement i la diversitat. A molts pobles de la comarca dels Ports, les cases ruïnoses es mantenen en desús, abandonades a la seua sort. Aquestes edificacions, en molts casos, arriben a ser perilloses. A més, cal estar pendent del turisme rural, ja que pot arribar a contribuir a la manca de cases per a lloguer, perquè els preus es veuen afectats per la demanda turística.

Un dels problemes principals és que les mesures proposades per la Generalitat Valenciana no estan pensades per a pobles com els nostres. Els plans d'habitatge social que s'han impulsat estan dissenyats per a grans ciutats i no s'adapten a la realitat dels nostres municipis. És per això que reclamem solucions específiques per a la nostra comarca, que tinguen en compte la singularitat dels nostres pobles i les necessitats reals de la població. Necessitem un pla d'habitatge que permeta la rehabilitació de les cases en desús, que fomenti el lloguer a preus accessibles i que done oportunitats als joves i a aquells que volen viure als nostres pobles.

Accés a la sanitat

Sanitat digna per als Ports: prou d'abandonament institucional

Als Ports, la sanitat pública pateix un desmantellament silenciós però constant. Els serveis sanitaris s'han reduït i restringit, deixant una població cada vegada més vulnerable i amb menys drets. Mentre les administracions parlen de "proximitat" i "igualtat d'accés", la realitat és que per a moltes persones de la comarca, accedir a una atenció mèdica bàsica implica desplaçar-se desenes de quilòmetres, perdre jornades senceres i assumir un cost personal i econòmic.

Després d'uns anys on semblava que començaven a arribar alguns canvis positius, ens tornem a trobar davant de retallades i problemàtiques que, una vegada més, repercuteixen directament en la salut i la vida dels habitants de la nostra comarca. És una sensació de retrocés constant: quan sembla que avancem una mica, tornen els obstacles, les excuses i la falta de voluntat política.

Un exemple flagrant és el servei de radiologia de Morella, que ha passat de funcionar diversos dies a la setmana a estar restringit a només un dia. Això obliga moltes persones a traslladar-se a Vinaròs per fer-se una simple radiografia, amb tot el que això comporta. Aquesta retallada no només és ineficient i injusta, sinó que demostra el menyspreu amb què es tracta la salut a les zones rurals.

Els consultoris mèdics dels pobles, sovint sense personal fix, amb manca de recursos, es mantenen gràcies a la voluntat de professionals que fan més del que poden amb el que tenen. Però la bona voluntat no pot tapar una realitat estructural de desatenció i negligència.

A escala d'emergències, tot i que Morella i Vilafranca disposen de serveis de SAMU 24 hores, no és suficient per a cobrir tot el territori amb garanties. La comarca és extensa, amb pobles molt allunyats entre si i vies de comunicació lentes i difícils. Les vides de la gent dels Ports no poden dependre només d'un parell d'ambulàncies que, per molt que facen, no arriben a temps a tot arreu. La sanitat d'emergència no pot ser una loteria territorial.

La salut mental, com sempre, queda relegada. Reclamem la implantació d'un servei de psicologia general i l'arribada del SEAFI (Servei d'Atenció a la Família i la Infància), serveis essencials que a hores d'ara són inexistents o inaccessibles als Ports.

El que reclamem no són luxes. Són serveis bàsics, necessaris i imprescindibles per a garantir una vida digna. Estem fartes de ser les oblidades. Viure als Ports no pot continuar sent sinònim de viure amb menys. La sanitat és un dret, i el volem sencer.

Despoblament

Als Ports no ens estem morint, ens estan desmantellant. A poc a poc, amb cada metge que ens lleven, amb cada escola que perilla cada setembre, amb cada autobús que no arriba i amb cada casa buida que s'enrunen mentre la gent busca on viure. Amb cada nova torre d'alta tensió que travessa els nostres camps per alimentar ciutats llunyanes, deixant-nos només les ferides al territori. Amb cada servei que es retalla, cada dret que es dilueix i cada jove que vol quedar-se, però no troba com.

Això és el despoblament. No és una paraula abstracta, ni una tendència inevitable, sinó una realitat ben concreta feta de silencis institucionals i absències quotidianes. Quan no tens un transport per arribar al metge o a l'institut. Quan et fan perdre un matí per fer una radiografia. Quan l'escola del teu poble aguanta per inèrcia i no per voluntat política. Quan la casa on voldries viure està en ruïnes i cap administració té cap pla real per recuperar-la. Quan viure en valencià continua sent resistència, no normalitat. Quan el canvi climàtic asseca les fonts, agreuja la incertesa i ningú posa remei.

No és que la gent se'n vaja: **és que l'estan fent fora.** I això no és cap accident ni una fatalitat, sinó el resultat de dècades de decisions pensades des de lluny i sense escoltar-nos. Però la vida continua. I no només resisteix: s'organitza, es mou, planta cara i es reinventa. Als Ports hi ha gent amb projectes, amb famílies, amb idees i amb ganes de fer comarca. Però cal que se'ns prenga seriosament.

El despoblament no s'arregla amb discursos buits, ni amb fotos institucionals, ni amb promeses que mai arriben. El despoblament només s'atura amb compromís real i acció valenta. Amb polítiques decidides que deixen de tractar-nos com un decorat i ens garantisquen el dret de viure als nostres pobles, no només de sobreviure-hi. Amb escoles obertes tot l'any, consultoris amb metges de veritat, transport públic pensat des del territori, habitatge accessible, energia al servei de la gent, paisatges protegits i una llengua present, estimada i garantida.

Per això fem Aplec. Perquè no volem marxar, ni callar, ni esperar que ens salven. Fem Aplec perquè sabem que viure als Ports és possible, i perquè no estem disposades que ens ho prenguen. I si les institucions no volen fer el camí, el farem igualment. Perquè mentre nosaltres seguim ací, continuarem construint comarca, cultura i poble.

Perquè aquesta terra no està buida. Està viva. I està despertant.

ANY APLEQUER

solidaritat, muntanya i essència de poble

El Primer Proaplec havia de celebrar-se el 2 de novembre, però la DANA que va afectar el nostre territori ens va fer canviar els plans. Des de l'organització vam decidir ajornar-lo per responsabilitat i solidaritat, i finalment es va celebrar el 30 de novembre, mantenint intacta la il·lusió i l'esperit inicial.

El vam dur a terme juntament amb el Club de Muntanya La Roca Parda, associació del nostre poble que aquell mateix dia va organitzar la Dinomania Trail. Al matí, membres de l'organització vam col·laborar com a voluntàries a la cursa i, a la vesprada, vam preparar un bingo solidari conjunt amb el Club.

Tots els beneficis es van destinar íntegrament als afectats per la DANA, i es van recaptar un total de 735 €, donats a la Fundació Horta Sud.

Després d'un bon entrepà per sopar, vam gaudir de la música del grup Cor, vam fer l'anunci del lema d'aquesta edició: La nostra essència, i vam tancar la nit ballant amb Hereus i DJ Cuber.

Un dia de solidaritat, col·laboració local i cultura popular. Un primer tast del que vol ser l'Aplec: compromís i germanor.

PROJECTE

L'objectiu d'aquest proaplec va ser conscienciar sobre la problemàtica de les línies MAT que es volen instal·lar al nostre poble i a la comarca, i, alhora, presentar el cartell. L'acte es va organitzar conjuntament amb els companys de la plataforma **No a la MAT Els Ports**.

El divendres 4 d'abril es va projectar el documental *Vidas irrenovables*, de Francisco José Vaquero Robustillo.

El dissabte 5 d'abril la jornada va començar a les 10 h amb una ruta senderista-interpretativa pels indrets afectats, per explicar les repercussions patrimonials, paisatgístiques, socioeconòmiques, sobre la salut i la biodiversitat que tindria la MAT del clúster Maestrazgo. En acabar la ruta es va preparar una paella popular i, després del dinar, es va presentar el cartell del XLVI Aplec dels Ports. A la vesprada, la Muixeranga dels Ports va oferir un assaig participatiu, seguit d'un vespre musical amb el grup *Essència*. La nit va continuar amb un sopar d'entrepans i va cloure amb la punxada de DJ Cuber.

PREMIS PERIFÈRIC

Amb gran orgull, vam rebre el Premi Perifèric a la millor proposta sociocultural de la comarca dels Ports, un guardó que no només celebra el present, sinó també el treball constant que, any rere any, es du a terme en cadascuna de les edicions de l'Aplec, a cada poble que l'acull i el fa seu. És un reconeixement compartit amb tota la gent que, amb esforç i estima pel territori, fa possible aquest projecte col·lectiu.

Per a nosaltres, aquest premi és una raó més per a veure que l'Aplec funciona, que és necessari i que cal continuar fent Aplec, en cada poble, amb cada generació, sumant noves mirades i il·lusions. És una empenta per continuar creient en la cultura popular com a eina de transformació i vertebració del territori. És també una mostra que el que fem té sentit i repercussió, i que el que és local pot ser profundament transformador. És també una oportunitat per continuar connectant amb altres comarques amb qui compartim llengua, reptes i futur.

Gràcies per fer-ho possible. Seguim fent comarca. Seguim fent Aplec.

El passat 10 d'abril vam tenir el privilegi d'assistir a la gala dels Premis Perifèric, una iniciativa que reconeix projectes transformadors impulsats des de la perifèria geogràfica i institucional, especialment entre les comarques de les Terres de l'Ebre, el nord de Castelló i el Matarranya.

ASSEMBLEA OBERTA I PARTICIPATIVA

"Viure ací té futur"

El 19 d'abril a les 18 h a l'Oficina de Turisme de Cinto Torres, vam celebrar una trobada molt especial sota el lema "Viure ací té futur". Una assemblea oberta i participativa organitzada des de l'Aplec dels Ports, amb l'objectiu de crear un espai on compartir vivències, reptes i il·lusions sobre el present i el futur de la nostra comarca.

Esta vegada, però, no es tractava només d'escoltar la gent que viu als Ports, sinó també de donar veu a moltes altres realitats igualment importants. Vam comptar amb una gran varietat de mi-

rades: persones que hi viuen i valoren el territori, d'altres que senten que hi falten certes necessitats i reptes; gent que ha marxat i té una nova perspectiva; i també persones de fora que voldrien viure al poble, però que, per diferents motius, encara no ho han fet.

Este ampli ventall de visions va enriquir moltíssim la trobada. Es van compartir experiències sinceres, idees ambicioses i sobretot ganes de fer comarca des del respecte i la pluralitat. Tothom va aportar el seu punt de vista, i això va fer evident que per construir un futur real als Ports cal escoltar-nos amb profunditat i empatia.

Estes assemblees són espais imprescindibles per al territori. Ens permeten connectar, repensar allò que som i traçar, entre totes i tots, camins possibles. Des de l'Aplec dels Ports, estem convençudes que viure ací té futur, però sobretot, té sentit quan ho fem plegats i amb voluntat de transformació col·lectiva.

Gràcies a totes les persones que vau participar, siga quin siga el vostre vincle amb els Ports. Continuem construint!

Assamblea oberta i
participativa per a tots
els públics.

Viure ací, té futur

Vine a compartir la teua experiència de vida als Ports. Participa, escolta, i proposa. Perquè construir comarca és cosa de totes!

Dissabte 19 d'abril / 18h
Oficina de Turisme
de Cinto Torres

PROPLEC

El 10 de maig, Cinctorres es va omplir de vida amb el 3r ProAplec del camí cap a l'Aplec XLVI. Una jornada enfocada principalment per als més menuts... i per als grans que mai deixen de jugar.

El dia va començar amb un mural col·laboratiu dirigit per l'artista local Susana Gil. Més enllà dels colors i les formes, l'obra transmet tot un missatge: les torres MAT derruïdes, símbol de resistència contra la imposició de les línies d'alta tensió; el tabal i la dolçaina, ànima sonora del nostre poble; les mans amb faixes cinctorranes, que abracen la comarca; i una gota final, metàfora de l'essència dels Ports que ens uneix.

Després, Luis Cros va introduir la morra, un joc que forma part del nostre ADN. Molts xiquets i no tant xiquets s'hi van animar, i l'experiència va ser divertida, educativa i ben viva.

La paella popular ens va reunir al voltant de la taula, com marca la tradició, i a la vesprada el torneig de morra per a adults va omplir el local de crits, riures i complicitat, amb el suport de l'Associació Valenciana de Morra "Els Ports – Maestrat".

La jornada es va tancar amb la música de Sarao Rumba, el sopar d'entrepans i una discomòbil que va fer ballar el poble fins ben tard.

El 3r ProAplec ens va deixar una imatge clara: xiquets descobrint la morra, famílies pintant juntes un mural ple de simbolisme, veïns compartint taula i música. Escenes que donen sentit a l'Aplec més enllà del cap de setmana gran.

la força d'un poble viu

A Cincorres, les festes populars són un reflex del caràcter col·lectiu, de la memòria compartida i de la força que tenen les tradicions per unir-nos. Cada celebració forma part del nostre llegat i ens parla de qui som com a poble.

Una de les més emblemàtiques és, sense dubte, Sant Antoni, que se celebra a finals de gener i mobilitza a tot el veïnat. La preparació comença dies abans amb la muntada de la barraca, el transport de la llenya amb cavalleries, l'encesa de la gran foguera, la representació de la vida del sant, la benedicció dels animals, i el repartiment de la tradicional "coqueta" i l'aiguarent. Enguany, per primera vegada a la història, les majoralesses de Sant Antoni van ser totes dones, un fet realment destacable en una festa profundament lligada a la participació masculina. Un gest que marca un abans i un després, i que demostra com la tradició també pot ser motor de canvi i igualtat.

A la primavera, les romeries a les ermites de Sant Marc, Sant Pere, Sant Cristòfol de Saranyana i la Mare de Déu de Gràcia ens porten a recórrer el terme, demanar protecció per les collites i gaudir del repartiment de les tradicionals "primes" a càrrec dels majors.

Cap a finals de juny, tradicionalment se celebrava la festa de Sant Pere, patró del poble, amb el seu emblemàtic ball al so de dolçaina, activitats per a tots els públics i molta germanor. El mateix cap de setmana se celebrava també la Fira de Desenvolupament Rural, on es valoraven els productes i iniciatives locals, i

el Certamen de Pintura Vila de Cincorres, que havia arribat ja a la 33a edició. Lamentablement, aquests tres esdeveniments s'han perdut, i és una gran pèrdua per al nostre teixit cultural i comunitari. Caldria reflexionar sobre com podem recuperar-los, perquè tot això també forma part del que som.

Sant Cristòfol, al juliol, manté viva la tradició de beneir els vehicles del poble, una festivitat senzilla, però arrelada que ens connecta amb els ritmes del nostre dia a dia.

Finalment, a finals d'agost, arriben les festes patronals en honor a la Mare de Déu de Gràcia, organitzades per la comissió de festes i els quintos. Durant tota una setmana, Cincorres s'ompli de vida, música, concursos, actuacions, activitats infantils, bous i revetlles, en una celebració que clou l'estiu i que, com cada any, s'obri amb la Setmana Cultural.

Cadascuna d'aquestes festes son una expressió col·lectiva d'identitat, de resistència i d'afecte pel poble. I són aquestes vivències les que ens fan sentir, més que mai, que Cincorres és casa.

PROGRAMA

Dijous

24/07

Vesprada

Emissió de documental "La veu de les muntanyes"

Durant tot el cap de setmana:

Fireta de l'Aplec:
Exposició: "L'altra cara de la MAT. Les conseqüències de la transició energètica al món rural"; i **Exposició Literatura i cançons, #Primaveramusical**

Divendres

25/07

Vesprada

Presentació exposició: "L'altra cara de la MAT. Les conseqüències de la transició energètica al món rural" al carrer Sant Vicent

Presentació exposició Literatura i cançons, #PrimaveraMusical

Obertura de la barra a L'Escenari Sant Lluís

Actuació del grup Pimienta Molida

Actuació de la Perkutada de Morella, des de l'Escenari Sant Lluís a l'Escenari Bovalar, on tindrà lloc la inauguració.

Inauguració a càrrec de la companyia Teatre de Caixó a l'Escenari Bovalar

Nit

Bandits

Auxili

Hereus

DJ Xúquer

Kollectiu Estafa

Squirrel DJ i Kodi

Dissabte

26/07

Matí

Presentació "Un país en emergència lingüística"

Trobadorets

Exhibició de Pilota Valenciana

Taller de camisetes amb versos de cançons i literatura: Amb lletres i tinta, estamparem cultura!

Vesprada

Actuació "Muixeranga: Tres colles, un mateix batec". La Muixeranga de Castelló, la de Vinaròs i la dels Ports.

Actuació del Pallasso Nandet

Projecció del documental "Negocionisme climàtic: desmuntant els bulos de la transició energètica"

La llavor

Essència

Garrama

Animal Sound

Nit

Jazzwoman

Pep de la Tona

La Kinky Band

Dj Cuber

Lo Puto Cat

Squirrel DJ i Kodi

Diumenge

27/07

Matí

Presentació del llibre 'La comarca dels Ports', escrit pel Centre d'Estudis dels Ports.

Espectacle infantil "La plaça Camacuc"

Vesprada

Ferestega

Toni de l'hostal

Noelia Llorens "Titana"

Cloenda

Boom Boom Fighters & Cookah P

Batakazo

ACTUACIONS

Emissió de documental "La veu de les muntanyes"

Una projecció de Cinemaclub 39 Escalons i La Directa que rescata la memòria silenciada de la guerrilla antifrancista als Ports, el Maestrat i les comarques veïnes. Una investigació valenta sobre els crims d'estat contra guerrillers i ma-sovers, que el franquisme va voler es-borrar i que encara esperen justícia.

Perkutada

Nascuda al 2012, plena d'aficionats de totes les edats però amb moltes ga-ganes. Ens acompanyaran un any més per moure tots als assistents al ritme de la percussió més moguda

Teatre de Caixó

La companyia Teatre de Caixó, amb seu a Castelló, serà l'encarregada d'obrir oficialment el XLVIIé Aplec dels Ports a Cinto Torres amb un espectacle teatral pensat especialment per a l'ocasió. Coneguts per la seua aposta per les arts de carrer i la teatralitat participati-va, Teatre de Caixó ens oferirà una ac-tuació fresca, reivindicativa i carregada de simbolisme que girarà al voltant del lema d'enguany: "La nostra essència". Una posada en escena que ens farà re- flexionar, somriure i connectar amb allò que ens fa ser comarca, poble i cultura viva. L'Aplec s'encén un any més amb teatre de qualitat, al servei de la reivindi-cació col·lectiva.

Exposició Literatura i cançons, #Primavera Musical

Exposició del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant que ens mostra com la literatura es canta i la música es llig. Cançons que citen versos, home-natgen escriptors o donen vida a perso-natges literaris. Tot plegat, una proposta per descobrir els vincles entre la lectura i la música a través de panells, vídeos, àudios i jocs per a tots els públics a l'Ofi-cina de Turisme.

UA | UNIVERSITAT D'ALACANT
Servei de Llengües

Auxili

Auxili és un grup de música que va nàixer l'any 2005 a Ontinyent, a la Vall d'Albaida. El seu estil musical és el reggae amb pinzellades de ska, ragga i rap en algunes de les seues cançons. Com a col·lectiu musical donen suport a les lluites populars. Les seues lletres, la majoria en valencià, van carregades de missatges reivindicatius. Denuncia la desigualtat social, la brutalitat policial, la nefasta gestió política i el sistema capitalista. D'altra banda, també tenen cançons que tracten l'amor i desamor, la germanor i l'amistat.

Dj Xúquer

De Camela a les Spice Girls, passant per sons combatius i hits intergeneracionals, esta DJ de la Ribera torna a l'Aplec en la seua sessió mestissa i sense complexos.

Squirol Dj i Kodi

Directes de Forcall, amants del techno i del fon desfase, venen carregats de ganes d'amenitzar les primeres hores de sol en els seus ritmes rave, techo i hard.

Bandits

Bandits és un grup de Castelló de la Plana format el 2008 per amants dels ritmes jamaicans més clàssics. Durant els seus viatges, han patit trastorns psicològics i al·lucinacions, però gràcies a festa i bona companyia, han seguit en l'escena musical. Han tingut l'oportunitat de ser banda de suport de llegendes del ska com Roy Panton i Yvonne Harrison al festival Rototom Sunsplash.. Els agrada vestir-se com a vestits de les últimes noces a les que han assistit i interpretant tant temes propis com versions de clàssics del ska, soul, latin o jazz, fent que el públic gaudeixi des del primer moment.

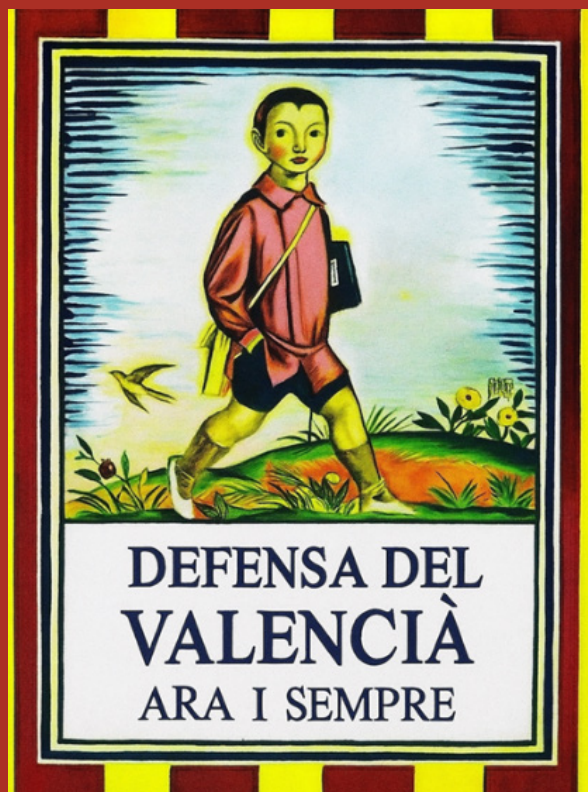
Hereus

Després d'una breu pausa Hereus torna als escenaris. Un grup creat per amics, fa 10 anys, reprenen la música per allò que els va fer començar, la nostra cultura, la nostra llengua i la nostra identitat. Un nou directe i ganes de fer ballar a tot el públic.

Kol·lectiu Estafa

Les seues mescles de punk, ska reggae i techno venen carregats de música des de Forcall per no deixar a ningú indiferent. Josep, Luismi i Joan punxaran per fer-nos moure a totes sense parar.

Presentació "Un país en emergència lingüística"

Participen: Violeta Tena (Centre d'Estudis dels Ports), Anna Gascón (ACPV), Beatriu Cardona (Intersindical) i Andreu Carapuig (Escola Valenciana). Per tractar la situació de la nostra llengua al País Valencià, de la mà del Centre d'Estudis dels Ports reunim a representants d'algunes de les institucions més rellevants en matèria lingüística del nostre territori. Us invitem a venir a una taula redona de primer nivell que reivindica un dels pilars més fonamentals de l'Aplec: l'estima, defensa i promoció del valencià.

Trobadores

Els més petits també fan Aplec i per no deixar-los de banda Trobadores ens porta música per petits i grans. Fent ballar a famílies senceres en les seues cançons pròpies i versions de les cançons infantils valencianes que totes i tots hem sentit. Els Trobadores tornen a l'Aplec amb la seua fórmula infal·lible: música festiva, ritmes contagiosos i lletres pensades perquè els més menuts canten, ballen i celebren la cultura. Un concert pensat per fer poble des de la primera cançó... i fins a l'últim bot!

Trobadores

Taller de camisetes amb versos de cançons i literatura

Amb lletres i tinta, estamparem cultural! El Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant ens convida a posar versos de cançons i poemes a la nostra roba. Tria la frase que t'identifica i emporta't una camiseta amb molta actitud i molt de valencià.

Exhibició de Pilota Valenciana

Partida al frontó del poble per reviuire un joc que formava part del dia a dia a Cincorres. Encara que es jugarà en un frontó de dues parets, aprofitarem per recordar la tradició del frontó de frare, una modalitat històrica molt arrelada a les comarques del nord, amb les seues parets, bisells i frares que donaven caràcter i incertesa a cada partida. Memòria, esport i cultura popular.

Actuació "Muixeranga: Tres colles, un mateix batec"

La Muixeranga de Castelló, la de Vinaròs i la dels Ports uniran forces a plaça per alçar torres humanes que són molt més que figures: són símbol de comunitat, equilibri i resistència. Amb cada pinya, amb cada pas, celebrem la cultura que ens manté units i en peu, des de la base fins al cel.

Pallazzo Nandet

"Un somriure" és un espectacle on un pobre pallazzo i la seua maleta intentaran que passeu una bona estona. On ben segur, es mesclaran els somriures amb les emocions i sentiments. Tot molt dolcet, llevat d'una mica d'amargor com la vida mateixa. Que mai, mai, us falte un somriure!

Projecció del documental "Negocionisme climàtic: desmuntant els bulos de la transició energètica"

Col·loqui posterior amb la Plataforma No a la MAT Els Ports i la Plataforma a Favor de los Paisajes de Teruel sobre les afec- cions de l'autopista elèctrica a les nos- tres comarques i com organitzar-nos per fer-li front.

La llavor

Amb herència directa d'Aspen- cat, un grup que recull l'impuls d'aquelles can- çons que encara ressonen en la nostra memòria. Cançons que ens van fer ai- xecar el puny i cantar ben fort. I ara, una nova etapa, un nou projecte, però amb la mateixa essència.

Essència

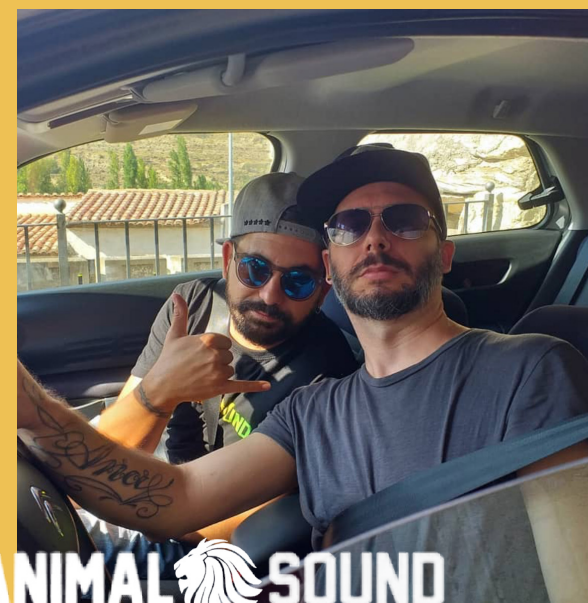
Essència es caracteritza per la seua ri- quesa i varietat d'estils musicals, com Ska, Rock, Pop Rock i Mestissatge, grà- cies a la diversitat de gustos i formació dels seus membres. La seua influència principal és el rock, però amb la presèn- cia d'instruments de vent metall i teclat, el que els dona un so més melòdic. Les seues lletres són reivindicatives i tracten temes quotidians com problemes soci- als, sentiments i persones estimades. També solen fer versions de cançons de grups coneguts com La Fumiga, Obrint Pas, Aspen- cat, Smoking Souls o La Gos- sa Sorda.

la llavor

Garrama

Des de Castelló, Garrama arriba a Cinc- torres per fer-nos ballar, cridar i sen- tir cada nota a flor de pell. Amb la seua mescla de ska, punk i rock, porten l'es- perit combatiu i festiu que tant estimem als Ports.

Animal Sound

Format per Omar Selektia i Membara- man, son el primer sound del nord de Castelló del baix Maestrat. Ens mouran per estil com el new roots, el dub o el hip hop.

Jazzwoman

JazzWoman és una artista que ha sa- but moure's amb naturalitat per la mú- sica urbana, passant del saxo al rap, del hip-hop al trap, i incorporant estils com l'afrotrap, la salsa, la bachata i el me- rengue. La seva música trenca barreres entre gèneres i crea un so propi i con- tundent, convertint el escenari en un espai de resistència, empoderament i festa. Actualment, presenta el seu quart treball, CONTRA VENT I MAREA, un disc que combina rock, heavy metal, punk, ska i sons electrònics amb el seu es- til hip-hop, sense col·laboracions i amb una estètica pirata. És una música per alçar la veu, resistir i començar de nou, sempre contra vent i marea.

PEP DE LA TONA

Pep de la Tona

Pep de la Tona és un nou projecte musical de Josep Nadal, antic cantant de La Gossa Sorda, que compta amb Héctor Peropadre d'Aspencat i la cantant Cate Giorgi. La formació inclou també exmembres de bandes com Obrint Pas, El Diluvi i La Gossa Sorda, i ofereix un directe molt potent i emotiu. El seu primer àlbum, El Temps de la Calor. Temes com Més Bonica que la Lluna i Caminem la Nit han tingut molt bona acollida, fent que el públic canti i balli tant als concerts com a les plataformes digitals, recordant també temes mítics de Josep Nadal de la seva etapa a La Gossa.

Dj Cuber

Del "xic de Vilafranca que punxe", al nostre imprescindible per als pro-aplecs. No podem deixar passar el talent. Ens ha fet ballar preparant este cap de setmana, i ho seguirà fent per donar el seu toc a l'Aplec de Cincorres.

La kinky band

La Kinky Band és un grup de música que destaca per la seva energia i estil eclèctic. Van ser pioners en la seva època, coneguts per les seves actuacions energètiques i el so distintiu que els caracteritzava. La seua música reflexa una actitud rebel i creativa, i han aconseguit captar l'atenció de molts aficionats a la música alternativa. La seva influència encara es pot sentir en alguns estils moderns, i són considerats una banda clau en la història de la música de gènere.

Lo puto cat

Lo Puto Cat és el fill bastard de la música catalana que vol donar la seva puta opinió sobre el que s'està parint (musicalment parlant) en aquest puto país. Agafa, escolta, talla, enganxa, repeteix i esclafa els temes en una premsa hidràulica per acabar convertint-los en putos subproductes adulterats amb més adhitius que un puto Bollycao i més conservants que una puta Coca-Cola.

La comarca dels Ports

Centre d'Estudis dels Ports (coord.)

Presentació del llibre 'La comarca dels Ports', escrit pel Centre d'Estudis dels Ports amb motiu del seu 40 aniversari.

El Centre d'Estudis dels Ports presenta al XLVI Aplec de Cincorres una obra monumental que abarca la realitat de la nostra comarca des d'un punt de vista multidisciplinari. L'obra, coordinada pel CEP, ha estat possible gràcies a la col·laboració de vora 30 persones. És sens dubte un dels esdeveniments clau del nostre Aplec.

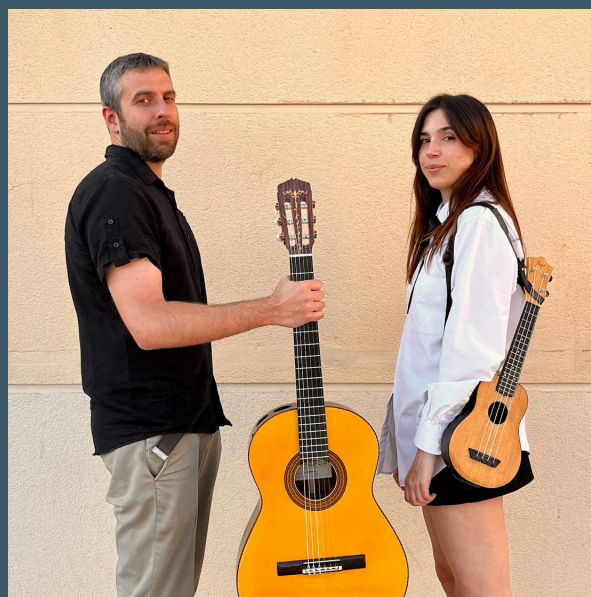
La plaça Camacuc

Diumenge al matí, la Plaça de l'Església s'omplirà de jocs, tallers i activitats creatives per a xiquets i xiquetes de totes les edats. De la mà de Camacuc i Acció Cultural del País Valencià, gaudirem d'un espai lúdic i educatiu per imaginar, experimentar i descobrir la cultura popular en valencià. Una manera perfecta de començar el diumenge en família, amb diversió, lectura i molta imaginació.

Toni de l'hostal

Cap de cartell autoproclamat, 10 anys després torna a l'Aplec a Cincorres. Toni de l'Hostal és un cantautor valencià, conegut per versions humorístiques de cançons populars i per la seua particular manera de representar el registre col·loquial en l'escriptura. Un espectacle d'humor, música i crítica no apte per als més sensibles.

Ferestega

Projecte nou però ben arrelat, format per la cantautora Paula Gargot i Joan, que ens porten un directe ple de versions en valencià i tenemos propis, barrejant humor, sensibilitat i reivindicació.

Noelia Llorens "Titana"

Amb una veu potent i clara, Titana revisa el repertori tradicional descartant lletres desfasades, i s'alinea amb la línia de treball encetada per Pep Gimeno el Botifarra. Al seu projecte interpreta malaguenyes, boleros, fandangos, jotes, seguidilles... i un cant de batre excepcional en veu de dona. Excel·lent en totes les peces i especialment emotiva en les que recuperen records familiars. Un debut que la consolida com a referent de la música tradicional valenciana.

BOOM BOOM FIGHTERS & COOKAH P

Boom Boom Fighters

El jovent ho sap prou bé i en aquestes coses no s'equivoca i Boom Boom Fighters, amb el cantant empordanenc Cookah P al capdavant, són l'elecció predilecta de la joventut del país. En part perquè ells són tan joves com la resta i en part perquè amb només una mixtape, un àlbum llarg i un ep s'han conformat com un dels projectes més carismàtics, solvents, divertits i punyents del panorama del moment. I tot a cop de dancehall i reggae, músiques jamaicanes de calat universal. Boom Boom Fighters & Cookah P són un pindolassu d'energia, una sacsejada necessària, una piconadora rítmica i una màquina de fer ballar al jovent d'ara i al de tota la vida.

BATAKAZO

Batakazo

Baixant de Cantavieja i replegant algun membre per Mirambel, porten el punk i el rock a les venes per transmetre una música que fa temps que els acompanya. Després de estar en diverses formacions anteriors este grup de músics es troba per fer ballar la gent de l'Aplec en el seu so característic i plens de versions enèrgiques.

MANIFEST

FINAL

Palestina

Des del 1948, quan les milícies sionistes van expulsar a punta de fusell vuit-cents mil palestins de les seues llars —la Nakba, el desastre fonamental—, fins als darrers dies de carnisseria a Gaza, l'Estat d'Israel ha edificat el seu poder sobre l'expropiació, l'apartheid i la mort. Gaza, presó a cel obert des del 1967, viu ara el capítol més sagnant d'aquest genocidi: més de 62.000 ànimes retallades, sent la gran majoria civils desarmats. Són famílies soterrades sota les runes, nens assassinats per míssils, fam provocada com a estratègia de guerra, hospitals esfondrats sobre malalts. Una barbàrie amb segell occidental.

I el món occidental, consent. L'ONU, amb decennis de resolucions violades i treballadors humanitaris assassinats sense conseqüències, demostra que el dret internacional és un instrument dels poderosos.

Per això denunciem:

El silenci complaent davant la neteja ètnica de Palestina, un crim de setanta-sis anys que el món amaga sota el rentat de mans de la diplomàcia; la hipocresia assassina de governs com el de l'estat espanyol, que condemnen el genocidi amb la boca mentre signen llicències d'exportació d'armes que alimenten l'apartheid; la criminalització de la solidaritat, quan el boicot és un dret democràtic davant la barbàrie; i, sobretot, l'assassinat de la memòria: aquesta mentida que anomena "conflicte" al colonialisme i "terrorisme" a la resistència d'un poble estrangulat.

Nosaltres, des de l'Aplec dels Ports, sabem què és la memòria. Ho hem après de les fosses del franquisme, del feixisme que va voler exterminar la nostra llengua. Denunciem aquest genocidi no només per Palestina: ho fem perquè qui calla davant la barbàrie ja és còmplice.

**Visca Palestina
lliure!**

1. Escenari la Roca Parda	9. Zona Acampada
2. Escenari Sant Lluís	10. Zona Acampada Familiar
3. Escenari Bovalar	11. Piscina
4. Menjador	12. Serveis Higienics
5. Cuina	13. Grup Electrògen
6. Infermeria	14. Dutexes
7. Bombers	15. Control d'Accès
8. Aparcaments	

**GRÀCIES PER FER POBLE,
GRÀCIES PER SER ESSÈNCIA**

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

RECORDA, L'APLEC ÉS AUTOGESTIONADA PER LA GENT DE LA COMARCA. VINE, GAUDIX I COL·LABORA!